

آشوب ترامپ در بورس‌های جهان

بورس‌های جهان نسبت به تعرفه‌های جدید ترامپ علیه کشورهای مختلف واکنش نشان دادند و روز گذشته یکبارچه سرخ‌پوش شدند.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا چند روز پیش تعرفه ۱۰ درصدی را بر کالاهایی که از اکثر کشورهای وارد ایالات متحده می‌شود، وضع کرد و همین تعرفه باعث واکنش تمامی بازارهای مالی در جهان شد. این تعرفه علیه واردات، کشورهای دوست مثل بریتانیا و اعضای اتحادیه اروپا و ژاپن تا چین که مهم‌ترین رقیب آمریکا به شمار می‌آید را پوشش می‌دهد. بسیاری از کشورهای فعالان اقتصادی این تعرفه‌ها را ناعادلانه می‌دانند و عقیده دارند که اقتصاد تمامی کشورهای دنیا دچار نوسان و خسارت خواهد شد.

ترس از تعرفه‌های جدید ترامپ باعث شده که بورس آمریکا، اروپا و آسیا روند نزولی بگیرد. روز دوشنبه با اعمال تعرفه‌های جدید بورس‌های آسیا پیش‌قدم سرخ‌پوشی بازارها شدند.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا روز یکشنبه در میان خبرنگاران گفت: «نگران زبان‌هایی نیست که تریلیون‌ها دلار از ارزش بازارهای سهام در سراسر جهان را از بین برده است. نمی‌خواهم چیزی از بین برود. اما گاهی اوقات برای رفع مشکل، باید دارو مصرف کرد.»

همچنین ترامپ اظهار کرد: «در آخر هفته، با رهبران اروپا و آسیا صحبت کرده است که امیدوارند او را متقاعد کنند تعرفه‌های گمرکی را که از هفته جاری اجرایی می‌شود، تا ۵۰ درصد کاهش دهد. آنها پای میز مذاکره می‌آیند. آنها می‌خواهند صحبت کنند، اما هیچ صحبتی وجود ندارد، مگر اینکه سالانه پول زیادی به ما بپردازند.»

او در پاسخ به پرسشی درباره سقوط جهانی بازارهای بورس گفت: «گاهی برای اینکه چیزی را اصلاح کرد باید دارو خورد.»

بورس‌های جهان نسبت به این سخنان ترامپ واکنش نشان دادند و به نوعی سخنان ترامپ در روز یکشنبه باعث آشوب در بازارهای جهانی شد. بر همین اساس شاخص سهام کره جنوبی پنج درصد کاهش یافت و در ادامه شاخص ام‌اس‌آی بازارهای سهام آسیا-اقیانوسیه نیز ۷/۸ درصد نزول را ثبت کردند و در آستانه ثبت بزرگترین کاهش روزانه از سال ۲۰۰۸ تا به امروز قرار گرفتند.

سهام شرکت‌های بزرگ چینی نیز نزولی شدند و شاخص مهم س‌سی‌اس‌آی ۳۰۰ بیش از ۵ درصد افت کرد و حتی ارزش پول ملی چین نیز تا حدودی کاهش یافت. شاخص بازار تایوان نیز با وجود تعطیلی پنجشنبه و جمعه حدود ۱۰ درصد سقوط را در کارنامه خود ثبت کرد.

اما در مهمترین بورس یعنی وال استریت، شاخص اس‌اند‌پی ۵۰۰ نیز ۲/۵ درصد کاهش یافت. معاملات نزدیک افت ۴/۴ درصدی را ثبت کرد و به ریزش تقریباً ۶ تریلیون دلاری هفته اخیر افزودند.

معاملات یورو استاکس ۵۰ نیز ۴/۴ درصد افت، معاملات اکتیو اس‌ئی کاهش ۲/۲ درصدی و معاملات داکس آلمان نیز افت ۴/۲ درصدی را ثبت کرد.

با اعمال تعرفه‌های جدید سهام کامودیتی بیشترین ریزش را ثبت کرد و به نوعی پیشگام بورس‌ها در روند منفی بود، در ادامه احتمال می‌رود با توجه به اعمال مرحله دوم تعرفه‌های آمریکا این ریزش بیش از پیش شود.

البته در میان قیمت نفت نیز کاهش بسزایی را تجربه کرده است و تا این لحظه قیمت نفت برنت به ۶۴ دلار رسید و این در حالی است که پیش از این قیمت نفت به آستانه ۱۰۰ دلاری رسیده بود.

از سوی دیگر تا اردیبهشت‌ماه نرخ جدید بهره توسط آمریکا اعلام می‌شود که این موضوع در وهله نخست به صورت روانی و پس از اعلام عدد به صورت واقعی تأثیر منفی روی بورس‌های جهانی خواهد داشت.

بسیاری از کارشناسان عقیده دارند که بورس‌های جهانی طی روزهای آینده ریزشی بسیار سنگین را تجربه خواهند کرد که این ریزش از زمان کرونا تا به امروز بی‌سابقه بوده است. در اصل به نظر می‌رسد که بورس‌های جهانی با سقوط به عددهای بسیار پایین و جدیدی دست پیدا می‌کنند.

در این میان از ابتدای هفته بورس تهران نیز روند اصلاحی به خود گرفته و هر روز ارزش ریالی و دلاری بازار کاهش می‌یابد. این در حالی است که تالار شیشه‌ای معاملات از تابستان سال ۹۹ روند اصلاحی دارد و از آن زمان نتوانسته ارزش ریالی و دلاری خود را افزایش دهد و به نوعی با ورود نقدینگی همراه شود.

سیگنال دفاعی بودجه

اولین گام‌ها در راستای اصلاح بودجه با گند شدن روند رشد بودجه نهادهای خاص برداشته شد

رشد بودجه نهادهای دینی- ارقام به میلیارد تومان

عنوان دستگاه	سال ۱۴۰۳	سال ۱۴۰۴	درصد رشد
دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی	۸۰۶	۹۵۸	۱۸/۸
دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم	۸۳۰	۹۱۴	۱۰
شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی	۲۶۸	۳۱۲	۱۶/۴
شورای عالی حوزه‌های علمیه	۸۵۵۴	۸۲۴۱	-۳
شورای برنامه ریزی مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان	۸۰۷	۹۰۰	۱۱/۵
مرکز خدمات حوزه‌های علمیه	۱۱۵۴۰	۱۱۶۰۹۷	۲۲
موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)	۴۳۶	۴۰۴	-۷
سازمان تبلیغات اسلامی	۸۹۷۰	۵۱۹۱	-۴۲
جامعه‌المصطفی	۱۴۷۶	۱۷۵۵	۱۸/۹

رشد بودجه دستگاه‌های دولتی- ارقام به میلیارد تومان

عنوان دستگاه	سال ۱۴۰۳	سال ۱۴۰۴	درصد رشد
معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور	۴۱۳۶	۴۴۹۴	۸/۶
سازمان اداری و استخدامی	۶۹۶	۷۰۹	۱/۸
وزارت اطلاعات	۳۲۵۷۸	۵۳۷۰۸	۶۷/۴
سازمان برنامه و بودجه	۲۰۳۹۲	۲۵۷۳۸	۲۶/۸
وزارت کشور	۱۹۰۸۵	۲۵۸۷۱	۳۵/۵
وزارت امور خارجه	۵۴۴۶	۶۰۱۴	۱۰/۴
وزارت دادگستری	۳۸۹۲	۴۸۶۴	۲۴/۹
وزارت امور اقتصادی و دارایی	۵۱۵۷۱	۷۳۹۷۲	۳۴/۶
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	۷۷۴۳۳	۱۰۶۴۸۵	۳۷/۵
وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۷۲۷۰	۸۵۳۱	۱۷/۳
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۲۱۴۴۶	۱۳۱۳۹	-۳۴/۸
وزارت آموزش و پرورش	۲۶۰۵۹۷	۳۹۸۱۵۱	۵۲/۷
وزارت ورزش و جوانان	۱۵۵۳۰	۲۱۵۰۷	۳۸/۴
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۳۹۹۸۳۸	۶۹۳۴۲۶	۷۳/۴
وزارت نفت	۸۷۰	۵۷۱	-۳۴/۳
وزارت نیرو	۵۷۸۲۲	۱۴۱۰۲۶	۱۴۳/۸
وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات	۱۹۵۳۷	۲۳۷۴۷	۲۱/۵
وزارت جهاد کشاورزی	۲۸۹۹۱	۲۳۱۴۵	-۲۰
وزارت راه و شهرسازی	۶۸۵۶۵	۹۸۴۰۰	۴۳/۵
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۲۹۹۹۲۷	۴۵۱۸۸۰	۵۰/۵
وزارت صنعت، معدن و تجارت	۱۵۱۱۳	۲۳۴۴۲	۴۸/۴

رشد بودجه دستگاه‌های نظامی و امنیتی- ارقام به میلیارد تومان

عنوان دستگاه	سال ۱۴۰۳	سال ۱۴۰۴	درصد رشد
شورای عالی امنیت ملی	۱۱۹	۲۰۰	۶۸
وزارت اطلاعات	۳۲۵۷۸	۵۳۷۰۸	۶۷/۴
فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران	۸۷۹۶۵	۱۱۵۴۹۸	۳۱
وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۱۷۹۶۱۱	۴۱۵۳۱۹	۱۳۱
ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران	۶۷۴۱۳	۸۰۰۰۱	۱۸/۶
ستاد مشترک سپاه انقلاب اسلامی	۱۲۴۸۹۱	۱۹۵۸۴۳	۵۶/۸
ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران	۳۴۱۹	۲۶۸۹	۲۷
قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیا	۱۰۸۴	۱۶۹۳	۵۶

خلیج فارس به‌طور جدی در پی بهبود وضعیت تولید، افزایش بهره‌وری و تسریع در روند تکمیل پروژه‌های کلیدی است.

پروژه‌های مورد نظر که هم‌اکنون در مراحل پیشرفت بالای ۹۰ درصد قرار دارند، در زمینه‌های مختلفی از جمله تولید محصولات پتروشیمی و تکمیل زنجیره تأمین خوراک حیاتی برای مجتمع‌های تولیدی این هلدینگ هستند. به‌طور خاص، تکمیل این پروژه‌ها به معنای بهره‌برداری بیشتر از ظرفیت‌های تولیدی و افزایش ارزش افزوده محصولات است. این پروژه‌ها نته‌تها باعث افزایش تولید در واحدهای پتروشیمی می‌شوند، بلکه به‌طور مستقیم بر ارزش افزوده تولیدات تأثیر خواهند گذاشت. ارزش افزوده به معنای ارتقای کیفیت و افزایش قابلیت فروش محصولات با ارزش بیشتر در بازارهای داخلی و خارجی است.

در کنار تأمین مالی و تسریع در پروژه‌ها، این سرمایه‌گذاری‌ها همچنین به تکمیل زنجیره ارزش افزوده در صنعت پتروشیمی و سایر صنایع مرتبط کمک می‌کند. با تکمیل زنجیره ارزش افزوده، محصولات با کیفیت‌تر و بیشتر تولید می‌شود که در نتیجه، درآمدهای حاصل از صادرات کشور افزایش خواهد یافت. علاوه بر این، تکمیل زنجیره تأمین خوراک به این معناست که مجتمع‌های تولیدی با ظرفیت‌های کامل خود به فعالیت خواهند پرداخت که این موضوع باعث افزایش توان تولید و در نتیجه، افزایش سودآوری خواهد شد.

تامین مالی ۲۴/۶ همتی هلدینگ خلیج فارس

رخداد صنعت

هلدینگ خلیج فارس در گامی مهم و استراتژیک، ۲۴/۶ همت [هزار میلیارد تومان] را از طریق فروش شرکت «ارزش ماندگار» به تأمین مالی پروژه‌های بزرگ

و دارای اولویت خود اختصاص داد. این اقدام با هدف تسریع در اتمام پروژه‌های کلیدی این هلدینگ صورت گرفته است تا از بروز مشکلاتی همچون عدم‌النفذ برای سهامداران «فارس» به دلیل تأخیر در تکمیل پروژه‌ها جلوگیری شود و فرآیند تولید و فروش محصولات به‌طور بهینه و بدون وقفه ادامه یابد.

فروش شرکت «ارزش ماندگار» که از ابتدای تاسیس خود با هدف فروش یک‌جای سهام شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس در مجموعه‌های بزرگ پتروشیمی مانند پتروشیمی‌های پارس، نوری، شیراز، بوعلی و شرکت صنایع پتروشیمی کرمانشاه ایجاد شده بود، اکنون به عنوان یک اقدام مالی استراتژیک در جهت تأمین منابع مالی برای تکمیل پروژه‌های مهم این هلدینگ مورد استفاده قرار می‌گیرد. این پروژه‌ها دارای درصد پیشرفت بالای ۹۰ درصد هستند و از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند، زیرا به تکمیل زنجیره ارزش و زنجیره تأمین خوراک

کمک می‌کنند که از جمله مهم‌ترین سیاست‌های اقتصادی کشور برای ارتقای توان تولید و افزایش صادرات محسوب می‌شوند.

شرکت ارزش ماندگار که از ابتدا با هدف فروش یک‌جای سرک‌های سهام شرکت صنایع پتروشیمی خلیج فارس در پتروشیمی‌های پارس، نوری، شیراز، بوعلی و شرکت صنایع پتروشیمی کرمانشاه تاسیس شده بود به مبلغ ۲۴/۶۶ همت و به صورت نقد و اقساط با شرایط مندرج در آگهی مزایده، به آستان قدس رضوی واگذار شد. با مشخص شدن خریدار شرکت «ارزش ماندگار»، درآمد حاصل از این فروش به‌طور کامل و بدون هیچ گونه انحرافی در مسیر پروژه‌های دارای اولویت سرمایه‌گذاری خواهد شد. این اقدام نته‌تها به بهبود وضعیت پروژه‌ها کمک می‌کند، بلکه در راستای تحقق شعار سال یعنی «سرمایه‌گذاری برای تولید» گام مهمی برداشته می‌شود.

این سرمایه‌گذاری‌ها به وضوح بر تحقق شعار سال از طریق «تلاش جمعی» و افزایش سرمایه‌گذاری در تولید تأکید دارند. این امر نشان می‌دهد که هلدینگ

تحلیل هم‌میهن

فرزانه طهرانی

دبیر گروه اقتصاد

بودجه ۱۴۰۴ با توجه ویژه به بخش نظامی و امنیتی و رشد بودجه این دستگاه‌ها بسته شده و اگر از این بودجه مهیا شدن برای شرایط خاص جنگی برداشت نشود، دست کم می‌توان گفت، نگرانی در این خصوص وجود دارد. بودجه، سندی است که در آن به وضوح طرز نگاه حکومت و جهت‌گیری سیاستی دولت قابل مشاهده است و از میزان اعتبارات تخصیص یافته به دستگاه‌ها برای سال جاری می‌توان دریافت دولت، نگرانی‌های جدی در این سال دارد.

بودجه ۱۴۰۴ با تغییرات مهمی بسته شد و دولت در این سند نشان داد که قصد دارد به سمت انضباط مالی پیش برود. هر چند نمی‌توان روی این تغییرات، نام اصلاح ساختاری گذاشت اما در عین حال نمی‌توان از نقاط قوت بودجه چشم‌پوشی کرد. نخستین تلاش دولت در تدوین سند یک‌ساله مالی، توجه به اسناد بالادستی است. در واقع بودجه مبتنی بر مواد برنامه هفتم پیشرفت نوشته شده یا حداقل سعی شده که اهداف برنامه را در لایحه لحاظ کند.

دولت چهاردهم به عنوان تحویل‌گیرنده یک بودجه و یک برنامه از قبل تدوین شده نشان داد که قائل به رواداری است. اما موضوع مهم‌تر در بودجه ۱۴۰۴ کاهش توجه به بودجه نهادهای خاص است. در جداول کلان بودجه مشاهده می‌شود که برخی از این نهادهای نته‌تها افزایش اعتباری که در سال‌های قبل به صورت افراطی تخصیص پیدا می‌کرد را نداشته‌اند بلکه در مورد تعدادی از آنها کاهش اعتبار نیز اتفاق افتاده و البته این کاهش بودجه از خود نهاد ریاست‌جمهوری شروع شده؛ به طوری که بودجه این نهاد نسبت به سال گذشته ۹ درصد کاهش پیدا کرده و به عدد ۸ هزار و ۵۰۴ میلیارد تومان رسیده است.

در مقابل بودجه‌بخش‌های حمایتی با رشد قابل ملاحظه‌ای همراه بوده که جهت‌گیری دولت به سمت محرومان و فقرا و افشار آسیب‌پذیر را نشان می‌دهد. هر چند هنوز با آنچه باید باشد فاصله وجود دارد اما فراموش نکنیم که دولت مستقر از مردامه ۱۴۰۳ مسئولیت را پذیرفته و این اولین بودجه‌ای است که به مجلس فرستاده. در واقع اگر دولت این جهت‌گیری را در طول سالیانی که مسئولیت دارد حفظ کند می‌توان گفت اتفاقات خوبی در بودجه افتاده است.

بیشتر درباره بودجه هدفمندی یارانه‌ها در رسانه‌ها صحبت شده و در اینجا بار دیگر تأکید می‌کنیم که برای نخستین بار بودجه‌ای که اصلاً شفاف نبود و به عنوان یک بودجه موازی در سایه شناخته می‌شد، در سند لایحه آورده شده و یکی از نقاط قوت مهم بودجه ۱۴۰۴ همین شفاف‌سازی است.

همین‌طور ذکر ارقام کلی منابع مصارف تسویه‌بدهی‌های دولت به بانک‌ها، سازمان تأمین اجتماعی و پیمانکاران نیز از دیگر اقدامات مثبت دولت است. بحث استقرار از صندوق توسعه ملی نیز که معمولاً در سالیان گذشته در بودجه ذکر نمی‌شد ولی در طول سال این برداشت اتفاق می‌افتاد، از همین ابتدا در بودجه مشخص شده و جزو نقاط قوت بودجه است.

جزئیات کماکان مشخص نیست

با وجود اقدامات موثری که دولت در بودجه سال جاری انجام داده اما هنوز ضعف‌های مهمی در این سند وجود دارد، عدم ارائه مفروض محاسباتی مهم‌ترین محل مورد سؤال است. در واقع مشخص نیست بعضی از ارقام و اعداد چگونه به دست آمده است. به‌رغم اینکه در قانون تصریح شده دولت موظف است در بخش دوم لایحه بودجه علاوه بر ارقامی که ذکر می‌شود مفروضاتی که این ارقام را به دست آورده هم ارائه شود ولی همچنان این بخش شفاف نیست. به‌طور مثال مشخص نیست بودجه هدفمندی یارانه‌ها بر چه اساسی چیده شده یا بحث متناسب‌سازی پاداش پایان خدمت بازنشستگان از چه مولی تبعیت کرده و به این ارقام رسیده. همچنین در بخش بودجه دستگاه‌های اجرایی هم جزئیات